दोस्रो गाउँसभाको पाँचौ अधिवेशन

बजेट वक्तव्य २०८१/०८२

गाउँसभामा पेश भएको मितिः २०८१/०३/१०

राजपुर गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, गंगदी दाङ

लुम्विनी प्रदेश, नेपाल

सभाअध्यक्ष महोदय,
सभाका सम्पुर्ण सदस्यज्युहरु,
सभाका सचिवज्यु
उपस्थित कर्मचारी तथा पत्रकारज्युहरु

१. संघीयताको अभ्याससंगै स्थानीय सरकारको पहिलो कार्यकाल पूरा भइ स्थानीय तहको निर्वाचन पश्चात दोश्रो गाउँसभाको पाँचौ अधिवेशनमा उपाध्यक्षको हैसियतले आगामी आ.ब. २०८१/८२ को बजेट तथा कार्यक्रम यस गरिमामय सभा समक्ष प्रस्तुत गर्न पाउँदा गौरवको अनुभुति गरेको छु ।

२. यस अबसरमा मुलुकको अग्रगामि राजनीतिक, आर्थिक तथा सामाजिक परिबर्तन र संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापनासम्मको विभिन्न कालखण्डका विभिन्न चरणहरुमा भएका विभिन्न आन्दोलन संघर्ष र क्रान्तिहरुमा आफ्नो अमुल्य जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने सम्पुर्ण ज्ञात अज्ञात सहिदहरुप्रति उच्च सम्मानका साथ भावपुर्ण श्रद्दाञ्जलि अर्पण गर्दछु साथै वेपत्ता, घाइते लगायतका योद्दाहरुप्रति उच्च सम्मान ब्यक्त गर्दछु ।

३. गाउँपालिका स्थापनादेखि हालसम्मका विभिन्न चरणहरुमा यस क्षेत्रको नेतृत्व गर्नुहुने सम्पुर्ण अग्रज ब्यक्तित्वहरुका साथै गाउँपालिकाका सम्पुर्ण न्यायप्रेमि जनसमुदाय, नागरिक समाज, समाजसेवी, बुद्धिजीवी, शिक्षक, ब्यवसायी, सामाजिक संघ संस्थाका प्रतिनिधिहरु र सञ्चार जगतले यस गाउँपालिकाको विकास, निर्माण तथा आर्थिक सामाजिक रुपान्तरणमा पुर्याउनु भएको योगदानको स्मरण गर्दै उहाँहरुप्रति उच्च सम्मान ब्यक्त गर्दछु ।

४. यस गाउँपालिकाको हाटवास, लगायत अन्य स्थानहरुमा भएका आगलागिका साथै यो आ.ब.मा बाढी डुवान कटान हावाहुरी लगायतका विपदबाट भएका धनजनको क्षति भोग्नुपरेका गाउँपालिका बासि प्रति गहिरो सहानुभुति प्रकट गर्न चाहन्छु साथै उद्दार राहत तथा पुनस्थापनाको कार्यमा हातेमालो गर्दै सहयोग गर्नुहुने सम्पुर्ण सामाजिक संघ संस्था नागरिक समाज सञ्चार जगत र अन्य सरकारी निकायहरुलाई हार्दिक धन्यवाद दिदै कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछु ।

५. “समृद्धनेपाल, सुखी नेपाली” राष्ट्रिय आकांक्षालाई आत्मसाथ गर्दै प्रदेश सरकारको “समृद्ध प्रदेश:सुखि जनता” भन्ने दीर्घकालिन सोच तथा राजपुर गाउँपालिकाको “कृषि, पशुपन्छी, वन पैदावार भरपुर, सुखी, समृद्धि र सुन्दर राजपुर” भन्ने मान्यतालाई पूरा गर्न निरन्तर विकासको यात्रामा अगाडि बढ्ने सङ्कल्प गर्दछु।

सभा अध्यक्ष महोदय,

आ.ब. ०८१/८२ को बजेटमा मुख्य गरि शिक्षा, पुर्वाधार विकास, कृषि, भु-उपयोग, उद्यमशिलता विकास, स्वास्थ्य तथा सेवा प्रवाहलाई मूख्य प्राथमिकता दिईएको छ ।

अब म आगामी आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को बार्षिक नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्यिन गर्न आगामी आर्थिक वर्षको वार्षिक योजना, बजेट तथा बजेट तर्जुमाका आधारहरु यस गरिमामय सभा समक्ष प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

बजेट तर्जुमा गर्दा मैले मूलतः नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन,२०७४, अन्तर सहकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन २०७४, राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त ऐन २०७४, नेपाल सरकाको १५ औ योजनाको मार्गदर्शन, संघ र प्रदेश सरकारका नीति तथा मापदण्डहरु, नेपाल सरकारले प्रतिबद्धता जनाएका दीगो विकासका लक्ष्यहरु साथै यस गाउँपालिकाको मध्यमकालीन खर्च संरचना, राजश्व सुधार कार्ययोजना तथा क्षेत्रगत नीति तथा कानूनलाई मुख्य आधारका रुपमा लिएको छु । गाउँवासी आमाबुवा, दिदीबहिनी, दाजुभाई, जनप्रतिनिधि, नागरिक समाज, निजि व्यवसायिक संघ संस्था, बुद्धिजीवी, पेशाविद, संचारजगत तथा यस गाउँपालिकाले आयोजना गरेको सर्वपक्षिय बैठकबाट प्राप्त सुझाब लगायत सबैबाट प्राप्त सुझावलाई उच्च महत्व दिएको छु ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म आगामी आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को बजेटका प्राथमिकता तथा उद्देश्य प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

विद्यालयहरुको विद्यमान भौतिक संरचनामा सुधार गरी क्रमश गुणस्तरिय पूर्वाधारयुक्त विद्यालय बनाउने, कृषि पेशालाई सम्मानित पेशाको रुपमा स्थापित गर्न कृषिमा व्यवसायीकरण एवं प्रविधिकरण मार्फत कृषि क्षेत्रको उत्पादन एबं उत्पादकत्व बढाउने, गरिब घरपरिवारका नागरिक एबं बेरोजगार युवायुवतीलाई कृषि एबं गैर कृषि क्षेत्रमा व्यवसायिक तालिम प्रदान गरी रोजगार/स्वरोजगार बनाउने, गाउँवासीको आधारभूत स्वास्थ्य सेवा प्राप्त गर्ने नैसर्गिक अधिकारलाई सुनिश्चित गर्न स्वास्थ्य संस्थाहरुको सुदृढीकरण, स्तरोन्नती एबं औषधीको नियमित आपूर्तिको व्यवस्था मिलाई आधारभूत स्वास्थ्य सेवाको पहुँच बढाउने, , सबै क्षेत्रको दीगो एंव सन्तुलित विकास गर्ने, उपलब्ध स्रोत साधनको उपयुक्त क्षेत्रमा लगानी प्रवाहित गरी आर्थिक उन्नयन एबं सामाजिक विकासका माध्यमबाट जीवनस्तरमा सुधार गर्ने, सबै प्रकारका समाजिक, आर्थिक विभेदको अन्त्य गर्दै विकास, समृद्धि र सामाजिक न्यायको यात्रालाई थप गतिशिल बनाउने, नागरिकमैत्री सेवाको अवधारणा अनुरुप सार्वजनिक सेवाको प्रभावकारिता, जवाफदेहिता एबं विकासमा जनसहभागिता मार्फत सुशासन प्रवर्द्धन गर्ने उद्देश्य परिपूर्ति गर्न मैले मूलतः आर्थिक, सामाजिक विकास तथा गरिबी न्यूनिकरणमा योगदान पुर्याउने, स्थानीय सहभागिता जुट्ने, स्रोत साधन र सीपको अधिकतम प्रयोग हुने, सबै क्षेत्रको दीगो एबं सन्तुलित विकासमा टेवा पुर्याउने, महिला बालबालिका, पिछडिएका क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने, लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण अभिवृद्धि गर्ने। जेष्ठ नागरिक, महिला, बालबालिका तथा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायको सम्मान र सशक्तिकरण गरी मुलप्रवाहिकरण गर्ने, खेलकुद, भाषा, साहित्य, कला, संस्कृतीको जगेर्ना गर्ने तथा सामाजिक सदभाव एबं एकता अभिवृद्धिमा सघाउने पुर्याउने, जनताको जीवनस्तर, आम्दानी र रोजगारी बढ्ने र गाउँपालिकाको आफ्नै विशिष्ठ सम्भाव्यता एबं आवश्यकता बमोजिमका स्थानीय श्रोत साधनको अधिकतम् उपयोग हुने आयोजनाहरु, श्रोतमा परेको चापलाइ मध्यनजर गरी आन्तरिक श्रोतको अधिकतम परिचालन, राजश्व संयन्त्रको सुदृढीकरण र व्यवस्थापन गर्ने पूँजिगत खर्चलाइ बढोत्तरी गर्ने कार्यलाई प्राथमिकतामा राखी बजेट बिनियोजन गरेको छु ।

सभाअध्यक्ष महोदय,

अव म चालु आ.ब. को आय र ब्ययको संक्षिप्त प्रस्ताब प्रस्तुत गर्न चाहान्छु ।

राजपुर गाउँपालिकाका आ.व. २०८०।०८१ मा विनियोजन भएको कूल बजेट **६१ करोड १८ लाख ९८ हजार ७ सय ८९ रुपैया** मध्ये २०८० हाल मसान्तसम्म चालु तर्फ ६६ प्रतिशत, पूजिगत तर्फ ४४ प्रतिशत र समग्रमा **५७** प्रतिशत खर्च भएको देखिन्छ ।उक्त खर्च चालु आ.ब. को अन्त्य सम्ममा करिव ७० प्रतिशत पुग्ने अनुमान गरिएको छ ।चालु आ.ब. मा कुल आम्दानी (आन्तरिक आय र अनुदान) **६१ करोड १८ लाख ९८ हजार ७ सय ८९ रुपैया** मध्ये हाल सम्म **३६ करोड १० लाख ५८ हजार ७ सय २५** मात्र प्राप्त भएको छ । आन्तरिक राजश्वमा **३ करोड १० लाख** प्रक्षेपण गरेकोमा २०८० जेष्ठ मसान्तसम्म **७० लाख (२२.५८ प्रतशित)** मात्र आम्दानी भएको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को स्विकृत बार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने क्रममा केही योजनाको नाम र स्थान परिवर्तन हुनुपर्ने, केही योजना कार्यान्वयन गर्न असम्भव रहेको, गाउँपालिकाको गौरबका आयोजनामा श्रोत पूर्ती गर्नुपर्ने अवस्था रहेको र श्रोत अभावका कारण संशोधन तथा परिमार्जन गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्ने आवश्यकता विद्यमान रहेको छ । चालु आ.व. २०८०/०८१ मा कार्यान्वयन हुने गाउँसभाबाट स्वीकृत योजना तथा कार्यक्रममा विनियोजित बजेट रु. २,२६,५०,०००।०० (दुइ करोड छब्बिस लाख पचासहजार रुपैयाँ मात्र) घटाइ यस गाउँसभाबाट आर्थिक वर्ष २०८०/२०८१ को स्विकृत वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम माथिको संशोधन प्रस्ताव, २०८१ पेश गरेको छु ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अव म आगामी आ.ब. को आय व्ययको अनुमान प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

आगामी आर्थिक वर्षका नीति तथा कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गर्न रु. **६६ करोड ७९ लाख ५९ हजार ७ सय ७७ रुपैया** विनियोजन गरिएको छ । आगामी आ.व.को लागि अनुमान गरिएको खर्च व्यहोर्ने श्रोत मध्ये,

आन्तरिक राजश्वबाटः **१२ करोड ६५ लाख,**

चालु आ.व.मा खर्च नभई बाँकी रहने अनुमानित रकम (मौज्दात अ.ल्या) बाटः **२० लाख**

संघीय सरकार

वित्तिय सामानीकरणबाटः **९ करोड ५४ लाख**

राजश्व बाँडफाँडबाटः **१२ करोड १२ लाख**

प्रदेश सरकार

वित्तिय सामानीकरणबाटः **६३ लाख ९५ हजार**

राजश्व बाँडफाँडबाटः **१ करोड १ लाख ३५ हजार**

समपुरक अनुदान पूजिगतः **७० लाख**

संघीय सशर्त अनुदानबाटः **१८ करोड ८३ लाख ५७ हजार**
प्रदेश सशर्त अनुदानबाटः **८० लाख**
कुल बजेट मध्ये चालुतर्फ **४५ करोड ८९ लाख ५९ हजार ७ सय ७७ (६९ प्रतिशत)** र पूँजीगत तर्फ **२० करोड ८० लाख (३१ प्रतिशत)** विनियोजन गरेको छु ।
अन्य संघ संस्थाबाट र प्रदेश सरकारबाट पछि प्राप्त हुने बजेटलाई प्राप्त भएपछि समावेश गरी बजेटको एकिकृत रुप तयार गरिनेछ ।

यस सभाका अध्यक्ष तथा उपस्थित सभासदस्यज्यूहरु,

अव म आगामी वर्षको प्राथमिकता प्राप्त क्षेत्रगत कार्यक्रमको विनियोजन प्रस्ताव प्रस्तुत गर्न चाहान्छु ।

आर्थिक विकासः

कृषि, उद्योग, पर्यटन, सहकारी जलश्रोत तथा सिंचाई, बन तथा बाताबरण, बित्तिय, भूमि वज्यवस्था, पशुपंछी तथा मत्स्य विकास, आपूर्ति लगायत आर्थिक **विकासतर्फ ५ करोड १२ लाख** बजेट विनियोजन गरेको छु ।

सामाजिक विकासः

शिक्षा, यूवा तथा खेलकुद, स्वास्थ्य, लैंगिक समनाता तथा सामाजिक समावेशिकरण, खानेपानी तथा सरसफाई, भाषा, संस्कृति तथा सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण तर्फ २५ करोड ५७ लाख ९८ हजार बजेट विनियोजन गरेको छु ।

पूर्वाधार विकासः

यातायात पूर्वाधार, भवन, आवास तथा सहरी विकास, विद्युत तथा उर्जा, निर्मित सार्वजनिक पूर्वाधारको मर्मतसंभार, सम्पदा लगायतका पूर्वाधार विकासको क्षेत्रमा २० करोड ४१ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

सुशासन तथा संस्थागत विकासः

विपद् व्यवस्थापन, कार्यालयको संस्थागत क्षमता विकास सूचना प्रविधि व्यवस्थापन, पारदर्सिता अभिबृद्धि तथा वित्तिय जोखिम न्यूनिकरण, सार्वजनिक परिक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई र सामाजिक परीक्षण, विभिन्न कानून तथा दस्तावेज निर्माण गर्न, विभिन्न सफ्टवयरहरु जडान गर्न, न्यायिक काम कारवाहीलाई छिटो छरितो सरल, सहज र कम खर्चिलो हुने गरी सम्पादन गर्न, राजश्व प्रशासनलाई सुदृढ बनाउन, योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्न सामाजिक सुरक्षा तथा पञ्जिकरण ब्यवस्थापन, तथ्यांक संकलन र अभिलेख ब्यवस्थापन, वित्तिय सुशासन कायम गर्न लगायतका सुशासन तथा अन्तरसम्वन्धित क्षेत्रका लागि करिव रु. **१३ करोड २० लाख** बजेट विनियोजन गरेको छु ।

गाउँसभाका अध्यक्षज्यू,

आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को सेवा र कार्यका लागि स्थानीय संचित कोषबाट केही रकम खर्च गर्न बनेको बिनियोजन बिधेयक २०८१ र अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्न बनेको आर्थिक बिधेयक २०८१ सम्मानित सभा समक्ष पेश गरेको छु ।

प्रस्तुत बजेटको कार्यान्वयनबाट शिक्षा क्षेत्रको अवस्थामा क्रमशः सुधार हुदै जाने, कृषि पेशालाई सम्मानित पेशाका रुपमा स्थापित गर्न बल पुग्ने, पालिकावासीको आधारभूत स्वास्थ्य सेवा प्राप्त गर्ने अधिकार सुनिश्चित हुने, गरिब घर परिवार एवं बेरोजगार युवा युवतीको आयआर्जन गर्ने क्षमता बृद्धि हुने, गाउँमा उपलब्ध स्रोत साधनको अत्यूत्तम उपयोगबाट सबै क्षेत्रको दिगो एवं सन्तुलित विकास भई आर्थिक उन्नतिमा टेवा पुग्ने, सार्वजनिक सेवाको प्रभावकारिता, जवाफदेहिता अभिवृद्धि हुने र बञ्चितिमा परेका वर्ग, क्षेत्र, समुदाय, समूहहरुको विकासमा मूल प्रवाहीकरण भई समावेशिताको प्रवर्द्धन मार्फत स्थानीय लोकतन्त्र सुदृढ हुने बिश्वाश लिएको छु ।

सभाअध्यक्ष महोदय,
सभाका सम्पुर्ण सदस्यज्युहरु,
सभाका सचिवज्यु,
उपस्थित कर्मचारी तथा र पत्रकारज्युहरु,

- आगामी आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ का लागि प्रस्तुत आय-व्यय प्रस्ताव गाउँपालिकाको एक्लो प्रयासबाट मात्र सम्भव हुने छैन । बजेट कार्यान्वयनम संघ तथा प्रदेश सरकार, गाउँपालिकावासी, आमाबुवा, दिदीबहिनी, दाजुभाई व्यवसायिक संघ संस्था, राजनितिक दल, नागरिक समाज, संचार जगत लगायत सबै तह र तप्काबाट साथ, सहयोग र सहकार्य र पुग्ने विश्वास लिएको छु ।
- अन्त्यमा बजेट तर्जुमा गर्ने क्रममा मार्ग निर्देश तथा सहयोग गर्नुहुने गाउँपालिका अध्यक्षज्यू, सचिवज्यू, विषयगत समितिका संयोजक एंव सदस्यज्यूहरु, वडा अध्यक्षज्यूहरु, कार्यपालिका सदस्यज्यूहरु, गाउँसभाका सदस्यज्यूहरु, कर्मचारीज्युहरु, नागरिक समाज, पेशाबिद् बुद्विजिवी, संचार जगत लगायत सम्पूर्ण गाउँपालिका वासीहरुमा धन्यवाद ज्ञापन गर्दै आभार प्रकट गर्दछु ।

धन्यावाद!

इति सम्वत् २०८१ साल आषाढ १० गते रोज २ शुभम् ।

प्रस्तुतकर्ता
धनपतिदेवी यादव
गाउँपालिका उपाध्यक्ष